
HOF VAN CASSATIE 16 JANUARI 2015

VERZEKERINGEN

Landverzekering – Aansprakelijkheidsverzekering – Verzekeringsovereenkomst – Dekking in de tijd – Artikel 78 WLVO – Posterioriteit – Begrip risico

Uit de wetsgeschiedenis van artikel 78 WLVO volgt dat voor de verzekeringsovereenkomst waarin de dekking afhankelijk kan gemaakt worden van het instellen van de vordering tijdens de duur ervan, de verplichte dekking gedurende de termijn van 36 maanden na het einde van de verzekeringsovereenkomst geldt, tenzij een andere verzekeraar het schadegeval dekt.

ASSURANCES

Assurances terrestres – Assurances responsabilité civile – Contrat d’assurance – Couverture dans le temps – Article 78 LCAT – Postériorité – Concept du risque

Il ressort de la genèse de l’article 78 LCAT que pour le contrat d’assurance dont la couverture peut dépendre de l’introduction de la demande au cours de sa durée, que la couverture obligatoire pendant un délai de 36 mois après la fin du contrat d’assurance s’applique, à moins qu’un autre assureur couvre le dommage.

Euromaf/L.S.

Zet.: B. Deconinck (afdelingsvoorzitter als voorzitter), A. Smetryns, G. Jocqué, B. Wylleman en K. Moens (raadsheren)

OM: Ch. Vandewal (advocaat-generaal)

Pl.: Mrs. J. Verbist en H. Geinger

Zaak: C.14.0294.N

I. Rechtspleging voor het Hof

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het hof van beroep te Gent van 16 januari 2014.

(...)

II. Cassatiemiddel

De eiseres voert in haar verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

III. Beslissing van het Hof**Beoordeling**

1. Artikel 78 wet landverzekeringsovereenkomst, zoals hier van toepassing, bepaalt:

“§ 1. De verzekeringswaarborg slaat op de schade voorgevallen tijdens de duur van de overeenkomst en strekt zich uit tot vorderingen die na het einde van deze overeenkomst worden ingediend.

§ 2. Voor de takken die deel uitmaken van de algemene burgerrechtelijke aansprakelijkheid, andere dan de burgerrechtelijke aansprakelijkheid inzake motorrijtuigen, die door de Koning worden bepaald, kunnen de partijen overeenkomen dat de verzekeringswaarborg alleen slaat op de vorderingen die schriftelijk worden ingesteld tegen de verzekerde of de verzekeraar tijdens de duur van de overeenkomst voor schade voorgevallen tijdens diezelfde duur.

In dat geval worden ook in aanmerking genomen, op voorwaarde dat ze schriftelijk worden ingesteld tegen de verzekerde of de verzekeraar binnen zesendertig maanden te reke-

nen van het einde van de overeenkomst, de vorderingen tot vergoeding die betrekking hebben op:

– schade die zich tijdens de duur van deze overeenkomst heeft voorgedaan indien bij het einde van deze overeenkomst het risico niet door een andere verzekeraar is gedekt;

– (...).”

2. Uit de wetsgeschiedenis van deze bepaling, inzonderheid de wijziging bij de wet van 16 maart 1994, blijkt dat de dekking van het uitlopprisico gedurende de termijn van 36 maanden na het einde van de verzekeringsovereenkomst tot doel heeft de verzekerde en de benadeelde te beschermen in afwachting van het afsluiten van een nieuwe verzekeringsovereenkomst bij een andere verzekeraar.

Hieruit volgt dat voor de verzekeringsovereenkomst waarin de dekking afhankelijk kan gemaakt worden van het instellen van de vordering tijdens de duur ervan, de verplichte dekking gedurende de termijn van 36 maanden na het einde van de verzekeringsovereenkomst geldt, tenzij een andere verzekeraar het schadegeval dekt.

Het middel dat van een andere rechtsopvatting uitgaat, faalt in zoverre naar recht.

3. In zoverre het middel schending aanvoert van artikel 6bis koninklijk besluit betreffende de verplichte verzekering voorzien door de wet van 20 februari 1939 op de bescherming van de titel en van het beroep van architect en de artikelen 1319, 1320 en 1322 Burgerlijk Wetboek en artikel 1134 Burgerlijk Wetboek, is het afgeleid uit de vergeefs aangevoerde schending van artikel 78 wet landverzekeringsovereenkomst en is het niet ontvankelijk.

Dictum

Het Hof,

Verwerpt het cassatieberoep.

Veroordeelt de eiseres tot de kosten.

(...)

Noot***Risico en schadegeval in de posterioriteitsregeling van de aansprakelijkheidsverzekering****Caroline Van Schoubroeck¹*

1. In het arrest van 16 januari 2015 doet het Hof van Cassatie uitspraak over een belangrijke onduidelijkheid in artikel 78, § 2 van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst (hierna WLVO), dat ongewijzigd hernomen is in artikel 142, § 2 van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen (hierna W.Verz.)².

Bedoeld artikel 78, § 2 (art. 142, § 2) bepaalt dat voor de takken die deel uitmaken van de algemene burgerrechtelijke aansprakelijkheid, andere dan de burgerrechtelijke aansprakelijkheid inzake motorrijtuigen, die door de Koning worden bepaald, de partijen kunnen overeenkomen dat de verzekeringswaARBorg alleen slaat op de vorderingen die schriftelijk worden ingesteld tegen de verzekerde of de verzekeraar tijdens de duur van de overeenkomst voor schade voorgevallen tijdens diezelfde duur. In dat geval worden ook in aanmerking genomen, op voorwaarde dat ze schriftelijk worden ingesteld tegen de verzekerde of de verzekeraar binnen 36 maanden te rekenen van het einde van de overeenkomst, de vorderingen tot vergoeding die betrekking hebben op (1) schade die zich tijdens de duur van deze overeenkomst heeft voorgedaan indien bij het einde van deze overeenkomst het risico niet door een andere verzekeraar is gedekt, of (2) daden of feiten die aanleiding kunnen geven tot schade, die tijdens de duur van deze overeenkomst zijn voorgevallen en aan de verzeke-

raar zijn aangegeven. De aansprakelijkheidsrisico's waarvoor partijen deze uitzonderingsregeling kunnen overeenkomen zijn opgesomd in artikel 6bis van het KB tot uitvoering van de WLVO van 24 december 1992.

Deze optionele regeling in artikel 78, § 2 sluit aan bij het zgn. "claims made"-systeem en voorziet in een bescherming van de verzekerde voor eisen die worden ingesteld na het einde van de verzekeringsovereenkomst. Voor zover partijen niet uitdrukkelijk deze regeling hebben bedongen, geldt de regeling voorzien in de bepalingen van artikel 78, § 1 WLVO (art. 142, § 1 W.Verz.), die beantwoordt aan het zgn. "loss occurrence"-systeem³.

Deze regeling van het uitlooprisico of de posterioriteit in artikel 78, § 1 en § 2 WLVO is van dwingend recht, zoals het Hof van Cassatie heeft geoordeeld in het arrest van 28 juni 2012. Uit de wetgeschiedenis van voornoemd artikel 78 blijkt volgens het Hof dat de wetgever met deze bepaling enkel het uitlooprisico en niet het inlooprisico dwingend heeft willen regelen. Bijgevolg is de wettelijke regeling van het uitlooprisico van dwingend recht, terwijl het inlooprisico of de anterioriteit door partijen vrij kan worden geregeld⁴. Algemeen wordt aangenomen dat bedingen die een voor de verzekerde meer gunstige regeling inhouden, niet onverenigbaar zijn met het dwingend karakter van de bepalingen

¹ Hoogleraar KU Leuven, advocaat balie te Turnhout.

² Cass. 16 januari 2015, *TBH* 2015, 480-482 (weergave B. TOUSSAINT).

³ Over art. 78 WLVO meer algemeen zie met referenties, o.m. T. MEURS en Y. THIERY, "Aansprakelijkheidsverzekering: risicovolle onderneming?" in C. VAN SCHOUBROECK en I. SAMOY (eds.), *Aansprakelijkheids- en verzekeringsrecht*, Themis 2014-15, Vormingsonderdeel 93, Brugge, die Keure, 2015, 96-100; C. PARIS, "Considérations sur la garantie dans le temps dans l'assurance de la responsabilité" in B. DUBUISSON en V. CALLEWAERT (eds.), *La loi sur le contrat d'assurance terrestre. Bilan et perspectives après 20 années d'application*, Brussel, Bruylant, 2012, 124; C. VAN SCHOUBROECK en T. MEURS, "Art. 78 Wet Landverzekeringsovereenkomst regelt dwingend het uitlooprisico en niet het inlooprisico" (noot onder Cass. 28 juni 2012), *RW* 2012-13, 1384 (en verwijzingen aldaar); P. COLLE, *De nieuwe wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen. Algemene beginselen van het Belgische verzekeringsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2015, 188; B. WEYTS, "De anterioriteits- en posterioriteitsclausules in aansprakelijkheidsverzekeringen", *Cah.jur.* 2014, 57-59; M. FONTAINE, *Verzekeringsrecht*, Brussel, Larcier, 2011, 493-496; L. SCHUERMANS en C. VAN SCHOUBROECK, *Grondslagen van het Belgische verzekeringsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2015, 538-541; C. VAN SCHOUBROECK, G. JOCQUÉ, A. DE GRAEVE, M. DE GRAEVE en H. COUSY, *Overzicht van rechtspraak. Landverzekering (2003)*, *TPR* 2004, 1978 (en verwijzingen aldaar); B. DUBUISSON, "La norme impérative dans le droit du contrat d'assurance" in *Liber Amicorum Hubert Claassens. Verzekering: theorie en praktijk*, Antwerpen, Maklu, 1998, 72; B. DUBUISSON en V. CALLEWAERT, "L'étendue de la garantie dans le temps et les assurances de la responsabilité civile" in X, *Le temps et le droit. Hommage au professeur Closset-Marchal*, Brussel, Bruylant, 2013, 185-202; J.-L. FAGNART, "L'étendue de la garantie" in M. FONTAINE, *La loi du 25 juin 1992 sur le contrat d'assurance terrestre*, Brussel, Ed. du Jeune Barreau, 1995, 39.

Zie over de problematiek van de toepassing van art. 78 WLVO in geval van serieschade, o.m. B. DUBUISSON, "Les dommages en série – responsabilité, assurance et indemnisation (deuxième partie)", *RGAR* 2015, nr. 15.195, nrs. 54-55.

⁴ Cass. 28 juni 2012, *RW* 2012-13, 1382, noot C. VAN SCHOUBROECK en T. MEURS, *TBH* 2012, 945; Antwerpen 17 oktober 2012, *NJW* 2013, 507, noot D. WUYTS.